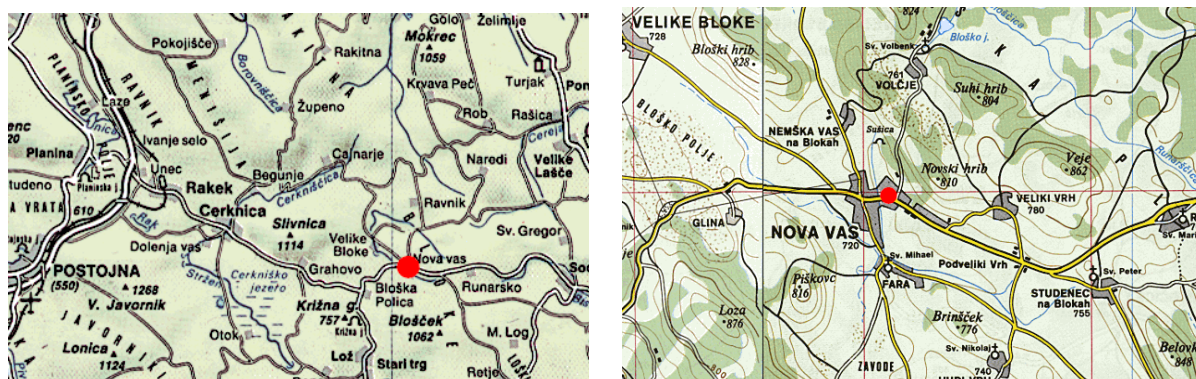

METEOROLOŠKA POSTAJA NOVA VAS Meteorological station Nova vas

Mateja Nadbath

Agencija Republike Slovenije ima v Novi vasi klimatološko meteorološko postajo že od leta 1956, pred tem je bila to padavinska postaja. Nova vas je večji kraj na Blokah, v južnem delu Slovenije. Kraj je na nadmorski višini 720 m, v plitvi kotlini.

Slika 1. a, b Geografska lega kraja Nova vas (vir: Atlas Slovenije)
Figure 1. a, b Geographical position of Nova vas (from: Atlas Slovenije)

Meteorološka postaja je na vzhodnem delu vasi; postavljena je na opazovalčevem vrtu. Okolica opazovalnega prostora je precej pozidana. V bližini opazovanega prostora so poleg posameznih dreves, hiše in kompleksa tovarn Kovinoplastika Lož ter Novolit.

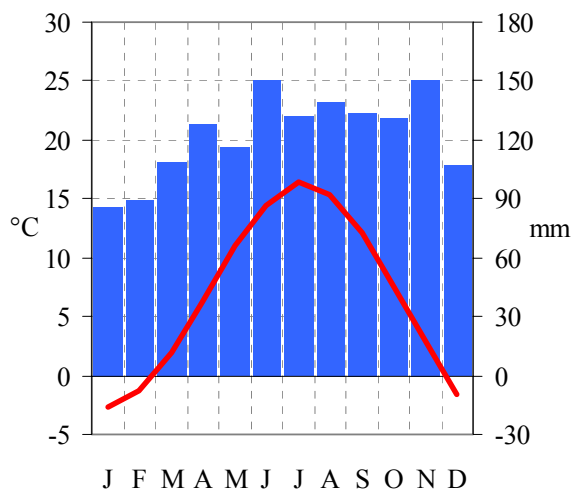
Slika 2. Meteorološki opazovalni prostor Nova vas, slikano proti severovzhodu, v sedemdesetih letih (levo) in maja 2007 (desno, foto: M. Nadbath)
Figure 2. Meteorological station in Nova vas, photo taken to the northeast in seventies (left photo) and in May 2007 (right photo, M. Nadbath)

Na klimatološki meteorološki postaji v Novi vasi merimo temperaturo zraka ob treh terminih dnevno, najnižjo in najvišjo temperaturo zraka, vlago zraka, smer in hitrost vetra, višino padavin, višino snežne odeje in novozapadlega snega; nekaj časa smo merili tudi temperaturo mokrega termometra in najnižjo temperaturo zraka na 5 cm. Obliko padavin, njihovo jakost in čas pojavljanja, vremenske pojave, stanje tal ter oblačnost pa na postaji opazujemo.

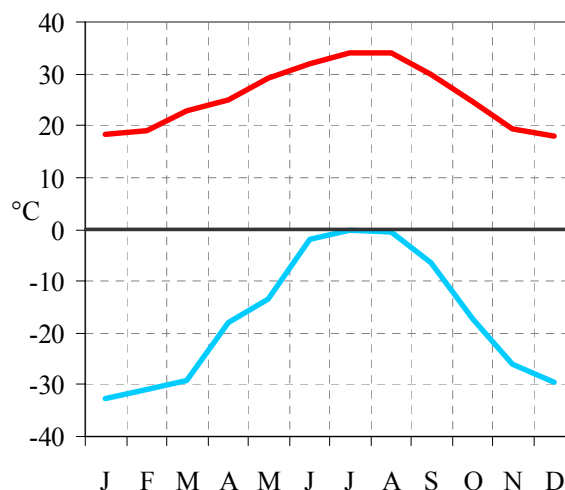
Z meteorološkimi meritvami in opazovanji so na Blokah začeli februarja 1939; na začetku je bila to padavinska postaja. Novembra 1940 je prenehala z delovanjem. Padavinska meteorološka postaja je

ponovno začela z delovanjem avgusta 1949. Junija 1956 je meteorološka postaja postala klimatološka, kar je še danes; meritve in opazovanja od tedaj potekajo brez prekinitev.

Prvi meteorološki opazovalec je bil Avdo Selimovič, še leta 1939 ga je zamenjal Franc Šilc, njega pa leta 1940 Mijo Beketič. Po drugi svetovni vojni, leta 1949, je z meteorološkimi opazovanji začel Branko Milošević, opazoval je do leta 1952. Leta 1950 sta se mu pridružila Darinka in Boško Milošević. Slednji je opazoval do junija 1956. Od junija 1956 je meteorološki opazovalec Franc Škrabec. Delo prostovoljnega opazovalca opravlja že 51 let.

Slika 3. Dolgoletna 1961–1990 povprečna mesečna višina padavin (modri stolpci) in povprečna mesečna temperatura zraka (rdeča črta) v Novi vasi
 Figure 3. Long-term 1961–1990 mean monthly precipitation (blue column) and mean air temperature (red line) in Nova vas

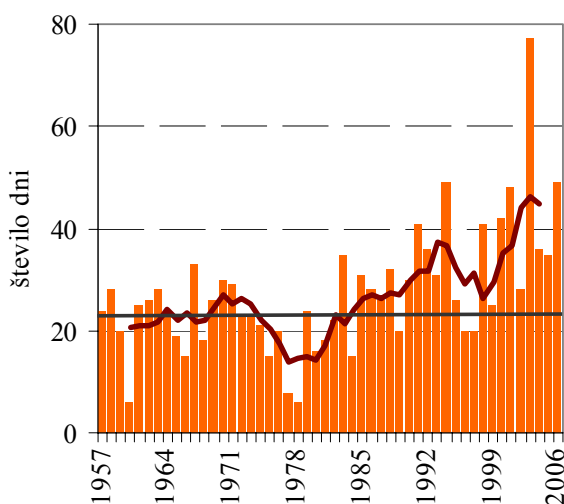
Slika 4. Absolutna najnižja in najvišja mesečna temperatura zraka v Novi vasi od 1.6.1956 do 30.4.2007
 Figure 4. Absolute minimum and maximum air temperature in Nova vas in period from June 1956 to May 2007

V dolgoletnem povprečju 1961–1990 je povprečna letna temperatura zraka v Novi vasi 6.9 °C. Najtoplejši mesec v letu je julij, ko je povprečna mesečna temperatura 16.4 °C; najhladnejši je januar s povprečno temperaturo -2.8 °C (glej sliko 3). V obdobju 1957–2006 je bila najnižja temperatura zraka izmerjena 8. januarja 1985, -32.5 °C, 13. avgusta 2003 pa so izmerili do sedaj najvišjo temperaturo zraka v Novi vasi, 34.1 °C (glej sliko 4).

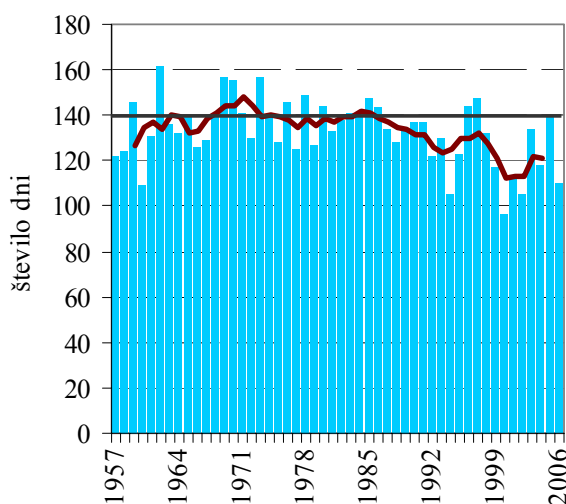
V Novi vasi lahko najnižja temperatura zraka tekom celega leta pade do ali pod ledišče (glej sliko 4). Najnižja temperatura zraka v poletnih mesecih je bila 1. julija 1960 0.0 °C, 20. avgusta 1968 so izmerili -0.6 °C, 7. junija 1962 pa kar -2.0 °C.

V dolgoletnem povprečju 1961–1990 je v Novi vasi 30 lednih¹, 31 mrzlih², 139 hladnih³, 23 toplih⁴ in 1 vroč⁵ dan. Leta 2000 je bilo najmanj hladnih dni v obdobju 1957–2006, 96; največ toplih dni pa je bilo leta 2003, kar 77 (glej sliko 5, 6). Število toplih dni se po letu 1984 stalno večja, na drugi strani se število hladnih dni po letu 1987 zmanjšuje. Trend naraščanja izkazuje tudi povprečna letna temperatura zraka; po letu 1987 je bila le-ta samo dvakrat pod vrednostjo dolgoletnega povprečja (glej sliko 7).

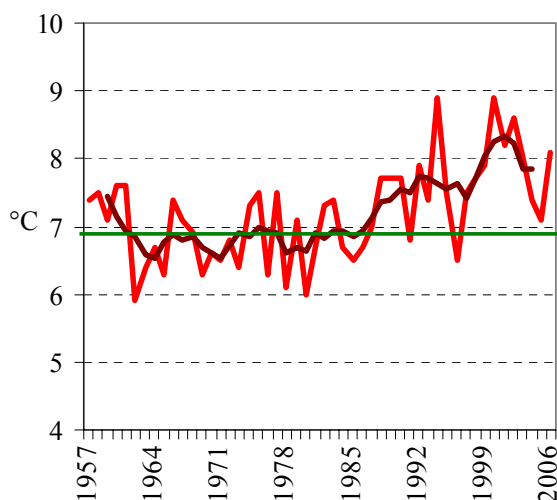
¹ Leden je dan, ko je najvišja dnevna temperatura zraka enaka ali nižja od 0 °C
² Mrzel je dan, ko je najnižja dnevna temperatura zraka enaka ali nižja od -10 °C
³ Hladen je dan, ko je najnižja dnevna temperatura zraka enaka ali nižja od 0 °C
⁴ Topel je dan, ko je najvišja dnevna temperatura zraka enaka ali višja od 25 °C
⁵ Vroč je dan, ko je najvišja dnevna temperatura zraka enaka ali višja od 30 °C

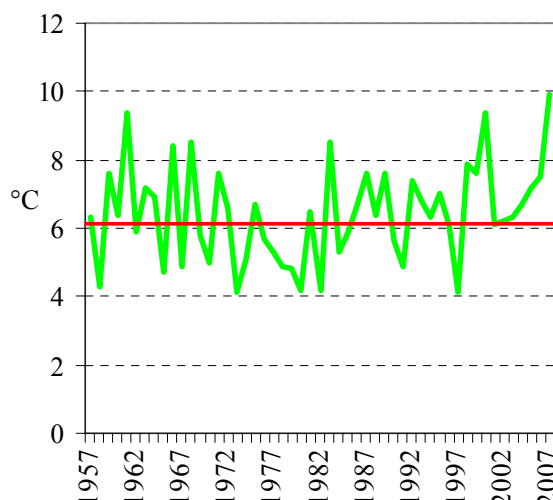
Slika 5. Število toplih dni (stolpci), petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1957–2006 in dolgoletno 1961–1990 povprečje (ravna črta) v Novi vasi
 Figure 5. Number of warm days (columns), five years moving average (curve) in period 1957–2006 and long-term 1961–1990 mean value (line) in Nova vas

Slika 6. Število hladnih dni (stolpci), petletno drseče povprečje (krivulja) v obdobju 1957–2006 in dolgoletno 1961–1990 povprečje (ravna črta) v Novi vasi
 Figure 6. Number of cold days (columns), five years moving average (curve) in period 1957–2006 and long-term 1961–1990 mean value (line) in Nova vas

Slika 7. Povprečna letna temperatura zraka (rdeča krivulja), petletno drseče povprečje (temno rdeča krivulja) v obdobju 1957–2006 in dolgoletno 1961–1990 povprečje (ravna črta) v Novi vasi
 Figure 7. Mean annual air temperature (red curve), five years moving average (dark red curve) in period 1957–2006 and long-term 1961–1990 mean value (line) in Nova vas

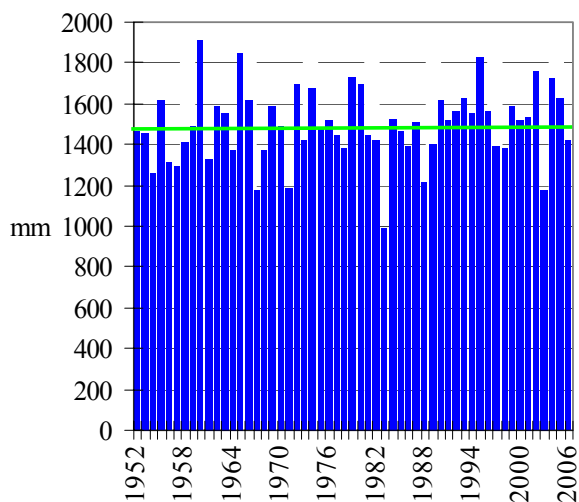

Slika 8. Povprečna aprilski temperatura zraka v obdobju 1957–2007 in dolgoletno 1961–1990 povprečje (ravna črta) v Novi vasi
 Figure 8. Mean April air temperature (curve), in period 1957–2006 and long-term 1961–1990 mean value (line) in Nova vas

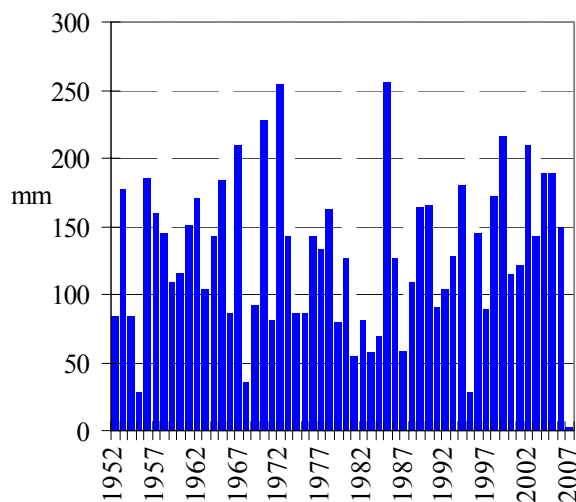
Aprila 2007 je bila povprečna mesečna temperatura zraka 9.9 °C, kar je za 3.7 °C več od dolgoletnega povprečja, ki je 6.2 °C. Tako toplega aprila v obdobju 1957–2007 še ni bilo; do sedaj sta bila najtoplejša aprila leta 1961 in 2000 s povprečno temperaturo 9.4 °C. Najvišja dnevna temperatura zraka aprila 2007 ni bila med najvišjimi v obdobju, 23. v mesecu so izmerili 23.1 °C; 25.0 °C je najvišja aprilski dnevna temperatura obdobja 1957–2007, izmerili so jo tudi 23. dne leta 1968. Najhladnejša aprila, s povprečno temperaturo zraka 4.1 °C, sta bila leta 1973 in 1997 (glej sliko 8).

1471 mm padavin pade na leto v povprečju referenčnega obdobja v Novi vasi. Najbolj suh mesec je januar, s 85 mm; največ padavin med letom dobita junij in november, 151 mm (glej sliko 3). Po letnih

časih pade največ padavin poleti, 422 mm, malo manj jih pade jeseni, 415 mm; najmanj padavin dobi Nova vas pozimi, v dolgoletnem povprečju 282 mm.

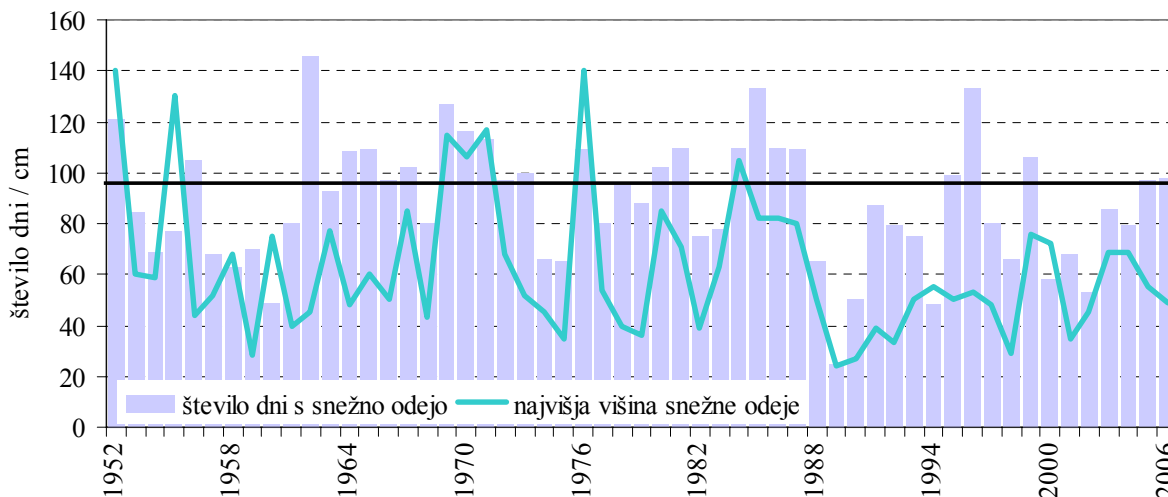

Slika 9. Letna višina padavin 1952–2006 (stolpci) in dolgoletna (1961–1990) povprečna vrednost (zelena črta) v Novi vasi
 Figure 9. Annual precipitation in period 1952–2006 (columns) and long-term mean value (green line) in Nova vas

Slika 10. Aprilska višina padavin v obdobju 1952–2007 v Novi vasi
 Figure 10. Monthly precipitation for April in period 1952–2007 in Nova vas

V dolgoletnem povprečju pade aprila 128 mm padavin; aprila 2007 jih je padlo le 2.9 mm, kar je daleč najmanj v obdobju 1952–2007 (glej sliko 10). Pred tem je bil najbolj suh april 1955, ko so namerili 29 mm padavin. 256 mm padavin je padlo aprila 1985, kar je največ v celotnem obdobju za april.

Slika 11. Letno število dni s snežno odejo in dolgoletna 1961–1990 povprečna vrednost ter najvišja letna snežna odeja v obdobju 1952–2006 v Novi vasi
 Figure 11. Annual snow cover duration and long-term mean value of annual snow cover duration and the annual maximum depth of total snow cover in period 1952–2006 in Nova vas

V Novi vasi je snežna odeja običajen pojav; v dolgoletnem povprečju leži 95 dni na leto. Najzgodnejši mesec s snežno odejo je september, v obdobju 1952–2006 je bil to le september 1977; 18. dne omenjenega meseca ga je zapadlo 10 cm. Najpozneje sneg zapade maja, v obdobju 1952–2006 je bilo 11 majev s snežno odejo; maja 2006 je sneg zapadel na zadnji dan meseca, izmerili so ga 1 cm.

V dolgoletnem povprečju 1961–1990 snežna odeja aprila leži 5 dni. April 2007 je minil brez takšnega dneva. Aprila 1970 je snežna odeja ležala 17 dni, njena največja debelina je bila 60 cm, izmerili so jo 6. dne v mesec; to je tudi najvišja snežna odeja za mesec april v celotnem obdobju 1952–2007.

Preglednica 1. Najvišje in najnižje letne, mesečne in dnevne vrednosti izbranih meteoroloških spremenljivk v Novi vasi v obdobju 1952–2006, obdobje za temperaturne podatke je 1957–2006

Table 1. Extreme values of measured yearly, monthly and daily values of chosen meteorological parameters on meteorological station Nova vas in 1952–2006, for temperature data period is 1957–2006

	največ maximum	leto/datum year/date	najmanj minimum	leto/mesec year/month
povprečna letna temperatura zraka (°C) mean annual air temperature (°C)	8.9	1994, 2000	5.9	1962
absolutna ekstremna temperatura zraka (°C) absolute extreme air temperature (°C)	34.1	13. avgust 2003	-32.5	8. januar 1985
število dni z najnižjo dnevno temperaturo ≤ -10 °C number of days with minimum temperature ≤ -10°C	56	1981	8	1974
število dni z najvišjo dnevno temperaturo ≤ 0 °C number of days with maximum temperature ≤ 0°C	56	1963	8	1974
število dni z najnižjo dnevno temperaturo ≤ 0 °C number of days with minimum temperature ≤ 0°C	162	1962	96	2000
število dni z najvišjo dnevno temperaturo ≥ 25 °C number of days with maximum temperature ≥ 25°C	77	2003	6	1960, 1978
število dni z najvišjo dnevno temperaturo ≥ 30 °C number of days with maximum temperature ≥ 30°C	21	2003	0	24 let od 50 24 years out of 50
število dni z najnižjo dnevno temperaturo ≥ 20 °C number of days with minimum temperature ≥ 20°C	1	1984, 1994, 2003	0	47 let od 50 47 years out of 50
letna višina padavin (mm) annual precipitation (mm)	1912	1960	1174	2003
mesečna višina padavin (mm) monthly precipitation (mm)	476	oktober 1992	0	januar 1964 in 1989
dnevna višina padavin (mm) daily precipitation (mm)	129.2	5. avgust 1987	0	/
najvišja višina snežne odeje (cm) maximum snow cover depth (cm)	140	16. februar 1952 10. marec 1976	14	28. februar 1989
višina novozapadlega snega (cm) fresh snow depth (cm)	99	10. marec 1976	0	/
letno število dni s snežno odejo annual number of days with snow cover	146	1962	25	1989

SUMMARY

In Nova vas is climatological meteorological station. It is located in southern part of Slovenia. Meteorological station was established in February 1939. Measured parameters are: air temperature measured three times a day, maximum and minimum temperature, humidity, wind direction and speed, precipitation, snow cover and new snow cover. Cloudiness, ground condition and meteorological phenomena are observed. Franc Škrabec has been meteorological observer from June 1956.